

ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ν. ΣΥΡΙΓΟΥ

Ηπαρίνη: ένα παλαιό φάρμακο σε καινούργιο ρόλο

Το δεύτερο, εντονότερο κύμα εξάπλωσης του κορωνοϊού μαστιάζει τη χώρα μας και όλον τον κόσμο, όπως είχε προβλεφθεί. Το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό των νοσοκομείων δίνει καθημερινό αγώνα για να σώσει ανθρώπινες ζωές, καθώς το σύστημα υγείας δέχεται τεράστια πίεση. Σε έναν παράλληλο, αλλά εξίσου εντατικό, αγώνα δρόμου ερευνητές από τα σημαντικότερα πανεπιστήμια του κόσμου (και από την Ιατρική Σχολή Αθηνών) εφαρμόζουν τις πλέον προηγμένες τεχνολογίες για να κατασκευάσουν αποτελεσματικά εμβόλια και θεραπείες κατά του ιού SARS-CoV2. Και ενώ βρισκόμαστε πολύ κοντά στην έγκριση και εκτεταμένη εφαρμογή περισσότερων από ένα εμβολίων, τα αποτελέσματα είναι λιγότερο αισιόδοξα όσον αφορά τη χρησιμοποίηση νέων φαρμάκων για τη θεραπεία των ασθενών με COVID-19. Στο πρώτο κύμα της πανδημίας, ως θεράποντες γιατροί, βιώσαμε την αγωνία, απόγνωση και απογοήτευση που προκαλεί η αδυναμία να βοηθήσεις τον ασθενή σου, ενώ επιδεινώνεται μπροστά στα μάτια σου. **Τα πράγματα είναι καλύτερα στο δεύτερο κύμα, επειδή οι γνώσεις μας για την παθοφυσιολογία του νοσήματος και την κλινική πορεία των ασθενών είναι πολύ περισσότερες, αλλά κάποια αποτελεσματική θεραπεία συνεχίζουμε να μην έχουμε.**

Από την αρχή της πανδημίας κατέστη σαφές ότι η COVID-19 είναι πολλά περισσότερα από μια συνήθη λοίμωξη του αναπνευστικού συστήματος. Υπάρχουν πλέον αρκετές αποδείξεις ότι ο κορωνοϊός προκαλεί γενικευμένη ανοσολογική διαταραχή και έντονη πολυοργανική φλεγμονή που διαμεσολαβείται από διαταραχή της πηκτικότητας του αίματος. Αυτή η υπερπηκτικότητα εκδηλώνεται κλινικά με φλεβική θρόμβωση, πνευμονική εμβολή και διάχυτη ενδαγγειακή πήξη. Κάθε όργανο μπορεί να προσβληθεί προκαλώντας ανεπανόρθωτες βλάβες στους πνεύμονες, στο μυοκάρδιο, στους νεφρούς, αλλά και στον εγκέφαλο. Η ταυτόχρονη και συντονισμένη λειτουργία Μονάδας Λοιμώξεων και Ογκολογικής μαζί με ένα δραστήριο Αγγειολογικό Ιατρείο κάτω από τη φιλόξενη στέγη της Γ' Παθολογικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ στο Νοσοκομείο «Η Σωτηρία» οδήγησε από πολύ νωρίς στην εφαρμογή υψηλών προφυλακτικών ή και θεραπευτικών δόσεων Μικρού Μοριακού Βάρους Ηπαρίνης (MMBH) σε όλους τους ασθενείς με COVID-19. Καθώς η πρακτική αυτή σύντομα υιοθετήθηκε από τις εθνικές και παγκόσμιες κατευθυντήριες οδηγίες

των αρμόδιων επιστημονικών οργανισμών, δεν είναι υπερβολή ο ισχυρισμός ότι η MMBH έσωσε ζωές και προστάτευσε από χρόνιες, ανεπανόρθωτες βλάβες χιλιάδες θύματα του κορωνοϊού. **Επιστημονικές μελέτες που δημοσιεύθηκαν σε έγκριτα διεθνή περιοδικά αποδεικνύουν τη μειωμένη θνητότητα ασθενών με COVID-19 που έλαβαν MMBH, σε σύγκριση με εκείνους που δεν έλαβαν.**

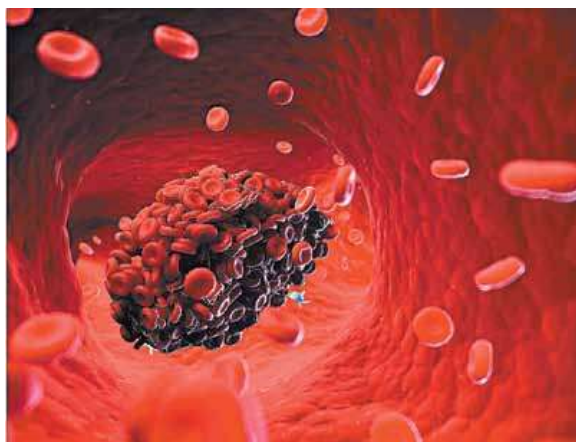
Η ηπαρίνη και η νεότερη ηπαρίνη χαμηλού μοριακού βάρους (MMBH) είναι ένα παλιό και δοκιμασμένο φάρμακο με εκτεταμένη χρήση σε μεγάλο εύρος

των γιατρών με την ορθή χρήση της και με την αντιμετώπιση των παρενεργειών της. Πρόκειται για ένα φθηνό, εύκολα διαθέσιμο φάρμακο, που μπορεί να χορηγηθεί και στο σπίτι, κάνοντας οικονομία κλίμακας στο σύστημα υγείας με το να αποτρέπει κάποια νοσηλεία ή να επιταχύνει την έξοδο του ασθενούς από το Νοσοκομείο. Δικαίως, λοιπόν, περιλαμβάνεται στην λίστα των «απαραίτητων φαρμάκων» του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας. Μετά από τριάντα χρόνια, θα νόμιζε κανείς ότι γνωρίζουμε αρκετά σχετικά με τον τρόπο δράσης και την αποτελεσματικότητά της. Παρ' όλα αυτά φαίνεται ότι έχουμε πολλά ακόμη να μάθουμε και να επωφεληθούμε από τη χρησιμοποίησή της. Πρόσφατες εργαστηριακές έρευνες έδειξαν ότι πέρα από το να παρεμβάλλει στο μονοπάτι της θρόμβωσης, η MMBH φαίνεται να έχει επιπλέον **αντιφλεγμονώδη και αντινεοπλασματική δράση**, αν και είναι νωρίς για την κλινική αξιολόγηση αυτής της πληροφορίας. Επίσης είναι σημαντικό να αναπτυχθούν κλινικοί αλγόριθμοι που θα υποδεικνύουν ποιοι είναι οι ασθενείς που θα ωφεληθούν περισσότερο από τη χρήση της MMBH καθώς και μοριακοί δείκτες που θα αξιολογούν την αποτελεσματικότητά της και θα καθορίζουν τη σωστή δόση, ώστε να εξατομικεύεται η χρήση της.

Ενώ λοιπόν συνεχίζεται η καινοτομία και υψηλής τεχνολογίας έρευνα για την αποτελεσματικότερη θεραπεία παλαιών ή αναδυόμενων ασθενειών, δεν θα πρέπει να αγνοούνται παλαιά, καθιερωμένα και φθηνά φάρμακα που αποτελούν πολύτιμο βοήθημα του κλινικού γιατρού

στον καθημερινό αγώνα του και **όλοι οι ασθενείς που τα χρειάζονται θα πρέπει να έχουν άμεση πρόσβαση σε αυτά.**

Ο Κωνσταντίνος Ν. Συρίγος είναι καθηγητής Παθολογίας και Ογκολογίας, Ιατρική Σχολή Αθηνών, ΕΚΠΑ

κλινικών καταστάσεων και ευπαθείς κατηγορίες ασθενών. Χρησιμοποιείται, άλλοτε προληπτικά και άλλοτε θεραπευτικά, σε ασθενείς που υποβάλλονται σε μεγάλα χειρουργεία, σε νεφροπαθείς, σε εγκύους, σε κατακεκλιμένα άτομα και σε πολλές άλλες παθήσεις. Μια κατηγορία ασθενών που επωφελούνται ιδιαίτερα από τη χρήση της MMBH είναι οι ασθενείς με καρκίνο, ειδικά όταν λαμβάνουν χημειοθεραπεία. Επιδημιολογικά στοιχεία αποδεικνύουν ότι ένας στους πέντε ογκολογικούς ασθενείς εμφανίζει θρομβοεμβολικό επεισόδιο κάποια στιγμή στην πορεία της νόσου του, που θα επιδεινώσει σημαντικά την ποιότητα της ζωής του, αλλά και τη συνολική πρόγνωση του. Ασθενείς με ορισμένες μορφές καρκίνου όπως του πνεύμονα, του παγκρέατος, του στομάχου κ.ά. έχουν αυξημένες πιθανότητες να υποστούν τέτοιο επεισόδιο και σε εξέλιξη βρίσκονται κλινικές μελέτες προφυλακτικής χορήγησης MMBH.

Η εκτεταμένη εφαρμογή της MMBH κατά τα τελευταία τριάντα χρόνια επέτρεψε την εξοικείωση

Επιστημονικές μελέτες που δημοσιεύθηκαν σε έγκριτα διεθνή περιοδικά αποδεικνύουν τη μειωμένη θνητότητα ασθενών με COVID-19 που έλαβαν MMBH, σε σύγκριση με εκείνους που δεν έλαβαν